Meghalt özv. Ecsedi Gézáné

Nyolcvanhárom éves korában elhunyt *özv. Ecsedi Gézáné*, született *Bodó Julianna*. Eseményekben gazdag, értékes életutat mondhatott magáénak. Húszéves korában már mint szervezett ifjúmunkás részt vett az 1918-as őszirózsás forradalomban. Tevékenysége a Tanácsköztársaság idején is jelentős volt. A proletárdiktatúra leverése után bujdosni kényszerült. 1921-ben tagja lett az illegálisan működő KMP-nek. Részvételéért a kommunista mozgalomban és az illegális sajtótermékek terjesztéséért 1932-ben letartóztatták, hathónapi börtönre ítélték. Szabadulása után ismét kapcsolatba lépett elvtársaival, tagja lett a Vörös Segélynek.

Munkásmozgalmi tapasztalatait a felszabadulás után már nyíltan, a kommunista párt tagjaként kamatoztatta. Nagy lelkesedéssel tevékenykedett az ifjúság körében. A Szeged Városi Kertészetből ment nyugdíjba 1956-ban. Ezután sokáig az igazságszolgáltatásban népi ülnökként tevékenykedett, politikai és társadalmi munkában szerzett érdemeiért többször kitüntették. Átvehette a Szocialista Hazáért Érdemrendet, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmet és a Tanácsköztársasági Emlékérmet. Megkapta a Munka Érdemrend bronz fokozatát is.

Temetéséről később intézkedünk.

Az MSZMP Szeged városi Bizottsága

Fúvószenekari találkozó

Szeptember 5-én és 6-án Móron tartják a III. német fúvószenekari találkozót. A Magyarországi Németek Demokratikus Szövetségének rendezvényén a babarci, a bonyhádi úttörő, a mányi, a dunabogdányi, a törökbálinti, a soroksári koncert, a lébénymiklósi ifjúsági, a palotabozsoki, a veszprémi „Sváb parti" fúvószenekar — több mint 200 amatőr művész — mutatkozik be a szakmai bíráló bizottság előtt. A hazai német fúvószenekarok seregszemléjén közreműködik a Német Demokratikus Köztársaságból a Sonnebergi Stern Rádiógyár 36 tagú fúvószenekara, amely a törökbálinti fúvószenekar NDK-vendégszereplését viszonozza.

Nem üröm, öröm is

Illeték, méltányosság, kedvezmény

Gondolom bárki meglepődne, ha kapna egy hivatalos értesítést, amelyen az áll, fizessen három és fél millió forint illetéket. Talán azt hinné az illető, szórakozik vele a hivatal. Pedig az eset megtörtént, az egyik szegedi honpolgárral, azzal a különbséggel, hogy örömében majdnem a plafonig ugrott. Ezt a hatalmas illetéket háromszázezer dollár örökség után kellett leróni, természetesen forintban, mert az amerikai nagybácsi hagyatékát is forintban kapta. Összesen 7 milliót. Ez az érdekes és valós eset azt példázza, gyakran előfordul, amikor nemcsak üröm, hanem öröm is az illeték. Persze az ember általában nem repeső szívvel nyitja a pénztárcáját. Azonban ha az új paragrafusok között böngészünk, kiderül, örömre egyre inkább okunk van, mert annyi a kedvezmény, hogy évekkel ezelőtt szinte elképzelhetetlen volt olyan nagy arányú könnyítés, mint most.

*

Amint a pénzügyi szakemberek magyarázzák, az illeték a társadalmi igényeknek megfelelően alakul. Az elmúlt két-három év alatt megjelent illetékjogszabályi változások szorosan követték a gazdasági helyzet alakulását. És nem elsősorban vagyonszabályozó a paragrafus, hanem a kívánt és óhajtott társadalmi folyamatokat segíti elő.

*

Az új paragrafusok megkönnyítették a lakáscserét. Remélhetőleg meg is gyorsítják. Lakáscsere esetén a forgalmi értékkülönbözet az illeték alapja. Vásárlásnál pedig 17 százalékról 12 százalékra csökkent az illeték. Igen kedvező feltételekkel, 77 százalékos fizetési kötelezettséggel lehet megszerezni az OTP által visszavásárolt lakásokat. Ugyanekkora illetéket kell leróni, amikor a magántulajdonosok otthonaikat állami bérlakásra (vagy fordítva) cserélik. Kiterjesztették a kedvezmények körét az építési telekvásárlásokra is, mert ha valaki a vétel után három éven belül elkezdi házának alapozását, egy fillért sem kell fizetnie az illetékhivatalnak.

Évekkel ezelőtt vicclapoknak is kedvenc témája volt az örökösödés. Akkor született a szólásmondás: „Segítség! Örököltem." Az utóbbi időben megjelent jogszabály-módosítások az örökösödési illetékkel is a lakáspolitikát segítik. Kedvezményes — 30—40 százalékos — az illeték kiszabás akkor, ha az ingatlanban az örökös vagy más személy benne lakik. Ily módon például évente Szegeden 3 millió forint marad a zsebükben az örököseknek. A paragrafus különbséget tesz örökös, és örökös között. Kevesebbet fizet a közelebbi, nagyobb summát kell leszúrkolni a távoli rokonnak. Ingó örökségnél 100 ezer forint értékhatárig, egy fillérbe sem kerül a hagyaték. Nagyobb értéknél progresszíven emelkedik az illeték. Azt sem árt tudni, mert sajnos a köztudatban téveszmék keringnek — ha valakit kisajátítanak, illeték nélkül csak akkora értékű ingatlant, házat vásárolhat, amennyi pénzt az államtól szanálás címén kapott.

*

Az új jogszabályok hatására megélénkült a lakáspiac. Nagyobb arányban adják-veszik az értékesebb ingatlanokat is. Különösen a társasház- és szövetkezeti lakástulajdonosok cserélődése vehető észre. Figyelemre méltó, hogy az OTP nagy előszeretettel veszi vissza az öröklakásokat. De nagyon sokan kopogtatnak a takarékpénztárnál, mert úgy gondolkodnak, inkább ott veszik meg a visszavásárolt lakásokat, 77 százalék illeték mellett, mint a szabad piacon, 12 százalékos fizetési kötelezettséggel.

*

Népszerűek az új jogszabályok, de azért vitáznak az ügyfelek és az illetékhivatalok. Elég gyakran előfordul, hogy amikor a magánfelek hivatalosan megfogalmazzák az adásvételi szerződést, a valóságos vételárnál kevesebb összeget tüntetnek fel, természetesen azzal a szándékkal, hogy kevesebb illetéket fizessenek. Azonban a hivatal igyekszik a forgalmi értéket és a szerződéses értéket egy nevezőre hozni. Profi szakemberek feladata a becslés. 1975-től használják az ingatlanforgalmi adatbankot, aminek alapján jól ismerik városrészenként, utcánként, az ingatlanok legjellemzőbb tulajdonságait, s többek között a forgalmi árváltoztatásokat is. Így tudják, milyen drága a telek Algyőn, Ságváritelepen, hogy kelnek a házak, menynyit ér egy kert Dorozsmán. A felügyeleti szerv, a városi tanács pénzügyi osztálya véleménye szerint az illetékhivatal nem hajtja fel az árakat. Nem teszi, mert nem érdeke.

Nincs árfelhajtás, illeték felsrófolás, a hivatal nagyon gyakran méltányos. Előfordult például, amikor 50—100 ezer forint illetéket is elengedtek az idős házörökösnek, alacsony nyugdíja miatt. Méltányosság címén az idén az első félévben több millió forintról mondott le az állam Szegeden is.

Halász Miklós

Tíz szimfonikus koncert a Zenés színházban

Neves karmesterek az új évadban

Októberben indul a zenei évad Szegeden. Az Országos Filharmónia a hagyományoknak megfelelően ezúttal is tíz szimfonikus koncertre hirdet bérletet, melyhez választhatóan négy-négy koncertből álló kamarabérleti sorozat társul. A nagyzenekari hangversenyeket általában csütörtök esténként fél 8-kor tartják a Zenés Színházban, a kamarabérletieket szerdánként, ugyancsak fél 8-tól, a Tisza-szálló nagytermében.

A főbérleti nyitány idén a zenei világnapra jut, október elsejére, mikoris a filharmónia és a városi tanács közös rendezésében lép pódiumra *Rolla János* együttese, a *Liszt Ferenc Kamarazenekar*. S minthogy ez a koncert a szegedi kamarazenekari napoknak is része, bemutatóként hangzik el *Szokolay Sándor* fuvolára és kamarazenekarra komponált Concertinója a művész fiának, *Szokolay Ádám*nak közreműködésével. A továbbiakban *Vivaldit*, *Händelt*, *Bartók Divertimentóját* és *Pertis Jenő Miniatűrök* című művét szólaltatják meg. A kamarazenekari napokhoz sorol az A és B jelzésű kamarabérlet egy-egy hangversenye is még: október 8-án (véletlenül éppen csütörtökön) *Pál Tamás* dirigálja a Szegedi Kamarazenekart *Rákosi Géza* (hegedű) és *Lass Zoltán* (fuvola) közreműködésével, s a programban *Bach V. Brandenburgi versenye*, a szegedi *Molnár László Collage II.* című kompozíciója, *Petrovics Emil Kamarakantátája* (ez utóbbi kettő bemutatóként), valamint *Albinoni Adagiója* hangzik el; előzően pedig október 5-én (ez sem szerdai nap, hétfő) a B-sorozat bérlői hallhatják a *Magyar Kamarazenekart*, melynek hangversenymestere *Tátrai Vilmos*, s a műsorban Petrovics fönt említett kompozíciója mellett a szegedi *Vántus István Concerto grossója* is hallható, szintén bemutatóként.

A főbérletben október 29-én a *Drezdai Filharmonikusokat* fogadják. A zenekart *Herbert Kegel* dirigálja, *Beethoven c-moll zongoraversenyének* szólóját az ugyancsak NDK-beli *Peter Rösel* játssza, s a műsoron még *Fritz Geissler* zenekarra írt *Esszéje*, illetve az *Egy kiállítás képei (Muszorgszkij—Ravel)* szerepel. A *Szegedi Szimfonikusok* először november 19-én lépnek pódiumra *Lutoslawsky-*, *Liszt-* és Beethoven-programmal, Molnár László vezényletével, *Bárdi Sándor* (ének) és *Baranyay László* (zongora) közreműködésével. A szegedi együttest ezután két alkalommal is legutóbbi televíziós karmesterverseny díjazottjai dirigálják. Decemberben a bolgár *Ivan Kozsuharov* (miután a versenyen ő kapta a szegediek voksát) *Weber-*, *Haydn-* és *Brahms-*műsort hoz, helyi gordonkaművész, *Sin Katalin* közreműködésével; januárban pedig a szovjet *Vlagyimir Verbickij* jön Muszorgszkij és *Csajkovszkij* programmal, *Szenthelyi Miklós* hegedűművésszel. Márciusban Pál Tamás dirigál együttesének Brahms és Ravel estet, *Kiss Gyula* zongoraművész közreműködésével, és ugyancsak márciusban a külföldön élő neves hazánkfia, *Melles Károly* dirigálja a szegedi együttest. *Bartók Két arcképe* után *Liszt Haláltáncá*nak szólóját *Bächer Mihály* zongorázza, *Kodály Psalmus Hungaricus-ában* pedig a DÉLÉP Szegedi *Zenebarátok Kórusa*, valamint az Operaház tenoristája, *Nagy János* lép föl. A zenebarátok és énekművészek közreműködésével vezényel Pál Tamás áprilisban a szegedi szimfonikusoknak *Verdi* és *Puccini* műsort, május 13-án a *Budapesti MÁV Szimfonikusok* látogatnak hozzánk, *Oberfrank Géza* dirigálásával, amikoris a Szegedről elszármazott *Matuz István* Petrovics Emil versenyművének szólóját játssza. A főbérleti sorozatot május 27-én a Magyar Állami Hangversenyzenekar koncertje zárja: az olasz *Carlo Zecchi* Haydn-programot dirigál.

A két kamarabérletből — a már említett koncertek mellet — az A-sorozat közönsége novemberben a román hegedűművészt, *Paul Floreát* hallhatja, januárban *Zempléni Kornél* zongoraestjét, márciusban *Onczay Csaba* (gordonka) és *Jandó Jenő* (zongora) koncertjét. A B-sorozatban először kap pódiumot a hódmezővásárhelyi születésű zongoraművész, *Hegedűs Endre* (novemberben), februárban *Szecsődi Ferenc* hegedűestjén szegedi művészkollégája, *Kerek Ferenc* zongorázik, márciusban pedig a *Moszkvai Filharmónia Vonósnégyes* lép föl a Tisza-szállóban.

A főiskolai-egyetemi bérlet hat hangversenyét hétfő esténként fél 8-tól tartják a konzervatóriumban. A tradíciók folytatásaképpen ezúttal két alkalomra az olasz zenét, egy-egy este pedig az angol, az amerikai és a skandináv zenét népszerűsítő műsort állítottak össze, s ebben a sorozatban lesz *Perényi Miklós* gordonkaestje is. A középiskolásoknak és külön a Bebrits Lajos Közlekedési Szakközépiskola tanulóinak négy-négy koncertet szerveznek, köztük *Pege Aladár*nak és együttesének dzsesszkoncertjét, valamint *Stadler Vilmos* együttesének a *Collegium Musicum*nak műsorát — csütörtökön délutánonként a Zenés Színházba. Az általános iskolásoknak ugyancsak négy koncertet hirdettek, melyek időpontja ugyancsak csütörtök délutánonként, helye a megyei diákkollégium. Pege Aladárt, illetve a Világjáró előadóművészek sorozatban *Katona Ágnest* (zongora), *Kocsis Albertet* (hegedű) és *Bordás Györgyöt* (ének) hallhatják a szakmunkástanulók péntek délutánonként a konzervatóriumban. Négy estéből álló filharmóniai bérletsorozatot rendeznek a megye más városaiban, községeiben is: Szentesen, Csongrádon, Makón, Hódmezővásárhelyen, Mindszenten és Kisteleken, ahol ifjúsági bérleti hangversenyeket is hirdettek általános iskolásoknak.

Ülést tartott az Országos Szövetkezeti Tanács

Az Országos Szövetkezeti Tanács elnöksége csütörtöki ülésén Szabó István vezetésével összegezte az ősszel megtartásra kerülő szövetkezeti kongresszusokra felkészülés eddigi tapasztalatait. Megállapította: a szövetkezeti kollektívák nagy aktivitással vesznek részt az előkészítésben és várakozással tekintenek a kongresszusokra. A szövetkezetekben lefolytatott vitákat követően a megyei küldöttválasztó gyűléseken részletesen megtárgyalják a szövetkezetek helyzetét, további feladatait, valamint a fejlesztés lehetőségeit, s kidolgozzák a kongresszuson előterjesztésre kerülő javaslataikat.

Az elnökség megtárgyalta a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége Központi Bizottságának szeptember közepén Helsinkiben megrendezendő ülésére a felkészülést.

Új kollégium

Vasárnap költöznek be a lakók a Budapesti Műszaki Egyetem új kollégiumába. A Budafoki út és az Irinyi József utca sarkán emelt 21 szintes épületben több mint ezer hallgató élhet és tanulhat jó feltételek között. Ez a negyedik kollégium, amelyet a műszaki egyetem a vidéki hallgatóinak elhelyezésére az utóbbi 15 évben épített. Immár csaknem 3500 hallgató — a vidékiek több mint 80 százaléka — lakhat kollégiumban.

A szeptemberi Tiszatáj

Illyés Gyula két versével nyit a folyóirat. Az egyik (Két flash-villanás a múltba) a pillanatfölvétel eleganciájával bűvöl el, a másik (Jó szállás) a lerombolt, de az emlékekben tovább élő szülőháznak ad jelképes értelmet. „Mert ott csorog, frissen a forrás, amelyet / sziklából pálca, dárda s szó fakaszthat, / ha cserepesek már az ajkak." Versekkel *Horgas Béla*, *Nagy Gáspár* és *Kovács István* szerepel még az új Tiszatájban. Olvashatjuk *Baka István* Szekszárdi mise című elbeszélését is. A lapban már másodszor jelentkezik prózával Baka István, mostani írása bizonyítja, hogy szépírói munkássága is figyelemre méltó.

A 75 éves *Balogh Edgár* „közép-kelet európai jelentőségű vállalkozásokban és fordulatokban gazdag, nemzetközileg jegyzett pályáját" világítja meg az az interjú, melyet a közélet, az irodalom legalább három országban elismert „nagy öregjével" *Kántor Lajos* készített (Balogh Edgár próbái. Régi beszélgetések folytatása). *Csatári András* írja dokumentummontázsának bevezetőjében: a „felemelő életútnak egy-két állomását szeretnénk felvillantani kellő tisztelettel, ami kijár az ünnepeltnek. Egyrészt a nálunk fellelhető néhány dokumentum közreadásával, másrészt a kolozsvári Világosság valamikori szerkesztője egyik cikkének közlésével, mivel úgy érezzük, népeink közeledése érdekében kifejtett tevékenységének megismertetését illetően még mindig sok a törlesztenivalónk."

Tóth Béla sorozata új darabjának címe: Gátőréknél. — Számvetés Kazinczyról címmel az Örökség rovatban *Csetri Lajos* emlékezik a nagy irodalomszervezőre, a nyelvújítási harcok egyik hősére. A regényes érdekességű életről éppúgy szó esik, mint a viták kereszttüzében álló, ellentmondásoktól sem mentes életműről. *Csatári Dániel* I. Tóth Zoltánnak, a magyar—román kapcsolattörténet neves kutatójának portréját rajzolja meg.

A Kritika rovatban *Mocsár Gábor* az idei könyvhét egyik legsikeresebb kiadványáról, Simonffy András Kompország katonái című munkájáról ír. „Simonffy András könyvét nem kritikusi megfontoltsággal, hanem az igazság megérzett hevületét tisztelve, egy tanulságokat bőven kínáló kor tanulságainak megismerésére ösztönözve, szívesen ajánlom leginkább a fiatal olvasóknak" — írja Mocsár. Küzdelem a boldog Magyarországért címmel *Lagzi István* azt a kötetet (Földet, köztársaságot, állami iskolát!) ismerteti, amely az 1944—48 közötti parlamenti vitákból ad válogatást. Kováts István szegedi építőmester emlékiratát (Egy pórfiú önéletrajza) Tóth Béla, Szegedy-Maszák Mihály tanulmánykötetét Csetri Lajos, a Magyar História-sorozat új darabját *Gergely András* mutatja be.

Ebben a hónapban lenne ötven éves *Latinovits Zoltán*. A Magyar Játékszínsorozatban *Ablonczy László* tollából jelent meg róla emlékezés. Közli a lap Latinovits néhány kiadatlan írását is. Egyik naplójegyzetében mondja: „Reménytelennek látom a színház helyzetét, ha nem jöhet létre »együttes«." *Kányádi Sándor* Latinovitsnak ajánlott Prométheusz című verse zárja az összeállítást. — A Tiszatáj szeptemberi számát *Imre Lajos* metszetei illusztrálják.